

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 จำนวน 231 คน และครูผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 231 คน เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 70 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 102 แห่ง และขนาดใหญ่ จำนวน 59 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 462 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม โดยปรักษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงแบบ Face Validity นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 แห่ง รวม 30 ฉบับ โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม แห่งละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ ครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ผลปรากฏว่า แบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่า α อยู่ระหว่าง 1.821-6.237 นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9753

2.2 แบบสัมภาษณ์ การสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จัดส่งแบบสอบถามไปที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 462 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.90 การสัมภาษณ์ผู้วิจัยส่งคำชี้แจงขั้นตอนในการสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์ไปยังสถานศึกษาล่วงหน้า 2 สัปดาห์ โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างในอำเภอละ 1 โรงเรียน จำนวน 5

โรงเรียน ซึ่งทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 5 คน รวมจำนวน 10 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปของตารางประกอบ คำบรรยายวิเคราะห์ข้อมูล
2. การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ วิเคราะห์ด้วยค่า Independent sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
6. แบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการสร้างโอกาส

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT รองลงมาคือด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างโอกาส

2.2 ครูผู้รับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT รองลงมาคือ ด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการสร้างโอกาส

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างโอกาส

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพ

ทรัพยากรบุคคลด้าน ICT รองลงมาคือ ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างโอกาส

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT รองลงมาคือ ด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างโอกาส

4. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ด้านการสร้างโอกาส พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างโอกาส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT ไม่แตกต่างกัน

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในด้านการสร้างโอกาส ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังนี้

6.1 ด้านการสร้างโอกาส ควรส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถระดมทุนเพื่อจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างจริงจัง มีหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณเพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

6.2 ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการอำนวยความสะดวกในการใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง

6.3 ด้านการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT ควรจัดให้ครูที่รับผิดชอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยตรงในโรงเรียน มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อต่าง ๆ

7. การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปประเด็น ได้ดังนี้

7.1 สสำรวจความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง โดยพัฒนาการจัดทำแผนงานบุคลากรประจำปี มีการสำรวจความต้องการทัศนศึกษาดูงานของบุคลากรทั้งในด้านวัน เวลา สถานที่ เนื้อหาที่จะไปทัศนศึกษาดูงาน เลือกสถานที่สำหรับการศึกษาดูงานที่มีศักยภาพสูงกว่าที่โรงเรียนเป็นอยู่ แต่ไม่สูงมากกว่าจนมีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนารูปแบบที่ไปศึกษาดูงาน ส่งเสริมการนำเสนอผลการศึกษาดูงาน ต้องมีการสนทนา กำหนดยุทธศาสตร์ในระดับสถานศึกษาหลังจากการไปศึกษาดูงานมาแล้ว

7.2 สถานศึกษาวางแผนจัดทำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในสถานศึกษาและการเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายนอก โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม การจัดการระบบคอมพิวเตอร์ จัดหาซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ในการใช้ พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงศักยภาพและภารกิจของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และยึดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

7.3 สถานศึกษานุรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความสามารถของผู้เรียน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการให้บริการห้องสมุด โดยให้มีกรศึกษาจากสถานศึกษาต้นแบบ ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาระดับสูงในท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ อบรมให้ความรู้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พัฒนาการจัดทำสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ) ที่สอดคล้องกับความต้องการที่จะกำหนดสาระการเรียนรู้ในรายวิชาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มุ่งเน้นการจัดทำสาระการเรียนรู้โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม จัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและศักยภาพของท้องถิ่น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้ง 3 ด้านมีประเด็นที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี และการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งโรงเรียนจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการบริหารจัดการที่ดี สามารถทำให้ผู้ใช้มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างเพียงพอ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนคงเล็งเห็นว่าการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะช่วยให้สามารถปรับปรุง

กระบวนการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตร และเสริมสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2551, 1-6) ได้กำหนดแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในช่วง ปี 2550-2554 เพื่อใช้เป็นทิศทางการพัฒนาด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ มาตรฐานพร้อมทั้งบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสาระทางการศึกษาและฐานความรู้ในทุกๆด้านรวมทั้งเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษามีเป้าหมายในการสร้างความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดของประเทศเพื่อช่วยกันพัฒนาให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ โดยกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาประกอบด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว การลดความเหลื่อมล้ำโดยลงทุนอย่างเหมาะสมและการวางแผนก้าวกระโดดในระยะยาวจากกลยุทธ์ดังกล่าวได้มีมาตรการและแนวทางที่จะยกระดับครูให้มีทักษะด้านไอทีเร่งผลิตฐานความรู้เนื้อหาสาระสื่อการสอนสร้างเครือข่ายการศึกษาที่มีระบบการจัดการที่ดีสนับสนุนการใช้ไอที เพื่อยกระดับความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและส่งเสริมอุตสาหกรรมไอทีของไทยแผนเทคโนโลยีการเรียนรู้ของประเทศไทย สอดคล้องกับ ภาณุพงษ์ สงแฉม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับศิริวรรณ อนันต์โท (2548, 200-202) ได้ศึกษาพัฒนาการและทิศทางของการเรียน การสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนสำหรับการพัฒนา การเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำหรับการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ในภาคการศึกษา สถาบันในระดับอุดมศึกษายังเป็นผู้นำเนื่องจากมีความพร้อมกว่าระดับ โรงเรียนในด้านบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี ทิศทางของการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร ในประเทศไทยจะต้องแพร่หลายมากขึ้น เพราะพฤติกรรมของคนในอนาคตจะมีความ เป็นอิสระและต้องการความสะดวก อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดสาระ การปฏิรูปให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมาย และหลักการ สิทธิและโอกาส ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษาโครงสร้าง การบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ครูและ

บุคลากรทางการศึกษา งบประมาณทางการศึกษา และสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็น การปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพ ด้านนโยบายมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยยึดหลักการกระจาย อำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดมาตรฐาน การศึกษาและการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่ง ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

2. การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้มีการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการ บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหาร จัดการ ไปให้สถานศึกษามากที่สุด และมีความเป็นอิสระคล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อการดำเนินงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งปัจจัยเกื้อกูลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เช่น ข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน ตลอดจนชุมชนอย่างเป็นระบบถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน โรงเรียนแต่ละแห่งอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับนโยบายสู่โรงเรียนเหมือนกัน อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545, 31) ที่ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้ง การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 กำหนดให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รวมทั้ง เตรียมการเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอกหรือองค์กรอิสระทุก ๆ 5 ปี อีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพการศึกษาออกสู่สาธารณชนให้ได้รับรู้ อีกทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นต้น จึงทำให้สถานศึกษาทุกแห่ง มีการแต่งตั้ง คณะทำงานอย่างน้อยในทุกหนึ่งปีหรือตามสถานการณ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีการจัดวางตัวบุคคลให้ เหมาะสมกับงาน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละด้านมีการสรุปผล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี จัดทำเอกสารรายงานผลการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ทุก ๆ ปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เสนอต่อสาธารณชนและองค์กรภายนอกหรือองค์การอิสระที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามาจัดทำเป็นโครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในส่วนที่ดีอยู่แล้ว

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันการดำเนินงานการบริหารระบบสารสนเทศได้มีการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการจัดระบบสารสนเทศและพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและจริงจัง อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบันเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีเว็บไซต์ www.br2.go.th โดยดำเนินการออกแบบและติดตั้งระบบเพื่อเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ภายในสำนักงานทั้งหมดหรือเครื่องที่เป็นเครื่องหลักของกลุ่มงานและผู้บริหารระดับสูงเข้าด้วยกัน ใช้ระบบเครือข่ายภายใน และการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้ศักยภาพสูงสุดที่แท้จริงของตนเองในการปฏิบัติงานใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือปรับกระบวนการทတ်สน์ของผู้บริหารการศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นประโยชน์ความสำคัญและประสิทธิผลพหุที่จะเกิดขึ้น จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการปฏิบัติด้วยพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททุกระดับให้สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจกำหนด คุณลักษณะขั้นค่าของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจต่างๆบุคลากรส่วนกลางในสำนักงานบุคลากรระดับ โรงเรียน แม่ข่ายในแต่ละกลุ่มเครือข่ายการศึกษา และ บุคลากรระดับ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความรู้เบื้องต้นและการใช้งานเกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การรับส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และได้มีการส่งเสริมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับไพฑูริย์ วงศ์สาลี (2550; บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามสถานภาพของบุคคล โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคคลแต่ละคนมีพื้นฐานทางความคิดมีความแตกต่างกัน กล่าวคือการทำบุคคลหนึ่งจะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้นั้นย่อมจะเกิดจากความรู้ความเข้าใจ สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งสภาพและบริบทของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน ไม่เหมือนกันรวมถึงปัจจัย อื่น ๆ เช่น งบประมาณที่ได้รับในการจัดสรรจำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียน อาคารสถานที่สภาพเศรษฐกิจของชุมชน เป็นต้น จึงทำให้สถานศึกษามีเหตุผลและความจำเป็นไม่เหมือนกัน เหล่านี้จึงทำให้โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในด้านงบประมาณ การได้รับความยอมรับและความน่าเชื่อถือจากชุมชน ซึ่งเป็นเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ สอดคล้องกับ กุริทัต สุทธาพันธ์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ วงศ์สวัสดิ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษารองเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับภานุพงษ์ สงแสม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งมีประเด็นดังนี้
 ด้านการสร้างโอกาส ควรส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถระดมทุนเพื่อจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์
 อย่างจริงจัง มีหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับบริบท
 ของแต่ละ โรงเรียน ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้
 และทักษะในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการอำนวยความสะดวกในการใช้ ICT
 เพื่อการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง ด้านการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT
 ควรจัดให้ครูที่รับผิดชอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยตรงในโรงเรียน มีการประเมิน
 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อต่าง ๆ สอดคล้องกับทศวรรษ อนาคตไทย
 (2548, 200-202) ได้ศึกษาพัฒนาการและทิศทางของการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 และการสื่อสารของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อจะนำไปใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน
 สำหรับการพัฒนา การเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการศึกษา
 นอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ในภาคการศึกษา สถาบันในระดับอุดมศึกษายังเป็น
 ผู้นำเนื่องจากมีความพร้อมกว่าระดับโรงเรียนในด้านบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี ทิศทาง
 ของการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในประเทศไทยจะต้องแพร่หลาย
 มากขึ้น เพราะพฤติกรรมของคนในอนาคตจะมีความเป็นอิสระและต้องการความสะดวก พร้อมทั้ง
 จะทำให้ครูและผู้สอนมีบทบาทเปลี่ยนไปในอนาคต คือ ต้องมีการปรับบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้
 ชี้แนะ ผู้จัดการหลักสูตรหรือผู้กำกับจัดการฝึกอบรมด้านการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยี
 สารสนเทศและการสื่อสารให้ทั่วถึงและสนับสนุนให้มีการผนวกการใช้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของ
 หลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้มีผลในการประเมินคุณภาพและสามารถนับเป็นภาระงานของ
 ครูได้ ครูจะมีโอกาสใช้สมองและประสบการณ์และมีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น

6. การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผน
 แม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สำหรับผลการวิเคราะห์การบริหาร
 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามยุทธศาสตร์ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์
 สรุปประเด็น ได้ดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างโอกาส ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาควร
 ดำเนินการคือ สำรวจความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ
 และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง โดยพัฒนาการจัดทำแผนงานบุคลากรประจำปี มีการ

สำรวจความต้องการทัศนศึกษาของบุคลากรทั้งในด้านวัน เวลา สถานที่ เนื้อหาที่จะไป ทัศนศึกษา เลือกสถานที่สำหรับการศึกษาคูงานที่มีศักยภาพสูงกว่าที่โรงเรียนเป็นอยู่ แต่ไม่สูงมากกว่าจนมีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนารูปแบบที่ไปศึกษาคูงาน ส่งเสริมการนำเสนอผลการศึกษาคูงาน ต้องมีการสนทนา กำหนดยุทธศาสตร์ในระดับสถานศึกษาหลังจากการไปศึกษาคูงานมาแล้ว สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : 201) สถานศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้ภาระงานอาชีพและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และสถานศึกษาจัดให้มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารและการให้บริการของห้องสมุดอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่า บุคลากรบางส่วนยังมีความรู้ ความเข้าใจ ค่อนข้างน้อย จึงทำให้การจัดทำสาระการเรียนรู้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน สำหรับในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารและการให้บริการของห้องสมุดนั้น จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาซึ่งขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ซึ่งผลจากการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจสถานภาพและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาควรดำเนินการคือ สถานศึกษาวางแผนจัดทำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในสถานศึกษา และการเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายนอก โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม การจัดการระบบคอมพิวเตอร์ จัดหาซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการคำนวณการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ในการใช้ พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงศักยภาพและการกิจของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และยึดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษมณ อานทิพย์สุวรรณ (2538: บทคัดย่อ) ที่พบว่า โรงเรียนได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานบริหาร โรงเรียน ทั้ง 6 งาน งานที่ใช้มากที่สุดคือ งานบริหารธุรการ การเงินและพัสดุ พิจารณาในแต่ละงานพบว่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียน ในการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติของนักเรียน ที่ขาดแคลน ใช้คอมพิวเตอร์มากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ บังอร ศรีสุทธิกุล (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการรับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากการปฏิบัติงาน ได้แก่ การนำไปประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานบริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่ว่าสถานศึกษาเผยแพร่ผล

การดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านการศึกษาด้านการศึกษาบริการให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย นั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเผยแพร่ผลการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านการศึกษาและการบริการ ยังมีสถานศึกษาบางแห่งให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย และบุคลากรบางส่วนยังมีความรู้และทักษะด้านนี้ไม่มากพอ จึงทำให้การประชาสัมพันธ์ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

6.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาควรดำเนินการคือ สถานศึกษานำบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ตามความสามารถของผู้เรียน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการให้บริการห้องสมุด โดยให้มีการศึกษาจากสถานศึกษาต้นแบบ ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาระดับสูงในท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ อบรมให้ความรู้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พัฒนาการจัดทำสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ) สอดคล้องกับ ศิริวรรณ อนันต์โท (2548, 200-202) กล่าวถึงความต้องการที่จะกำหนดสาระการเรียนรู้ในรายวิชาให้เป็นไป ตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มุ่งเน้นการจัดทำสาระการเรียนรู้โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม จัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและศักยภาพของท้องถิ่น สอดคล้องการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ จากผลการวิจัย พบว่า มีความต้องการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 : 201) ให้มีการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผนวกการใช้เข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้มีผลในการประเมินคุณภาพและสามารถนับเป็นภาระงานของครูได้ ครูจะมีโอกาสใช้สมองและประสบการณ์และมีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารั้วรัมย์ เขต 2 เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการบริหารมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ จึงขอเสนอแนะ โดยสรุป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการสร้างโอกาส ควรส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถระดมทุนเพื่อจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างจริงจัง มีหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณเพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน สำนวญความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึง โดยพัฒนาการจัดทำแผนงานบุคลากรประจำปี มีการสำรวจความต้องการทัศนศึกษาดูงานของบุคลากรทั้งในด้านวันเวลา สถานที่ เนื้อหาที่จะไปทัศนศึกษาดูงาน เลือกสถานที่สำหรับการศึกษาดูงานที่มีศักยภาพสูงกว่าที่โรงเรียนเป็นอยู่แต่ไม่สูงมากกว่าจนมีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนารูปแบบที่ไปศึกษาดูงาน ส่งเสริมการนำเสนอผลการศึกษาดูงาน ต้องมีการสนทนา กำหนดยุทธศาสตร์ในระดับสถานศึกษา หลังจากการไปศึกษาดูงานมาแล้ว
2. ด้านการเป็นผู้นำในการใช้ ICT ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการอำนวยความสะดวกในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้การสอนอย่างทั่วถึงสถานศึกษาวางแผนจัดทำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในสถานศึกษาและการเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายนอก โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม การจัดการระบบคอมพิวเตอร์ จัดหาซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ในการใช้ พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงศักยภาพและภารกิจของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และยึดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
3. ด้านการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้าน ICT ควรจัดให้ครูที่รับผิดชอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยตรงในโรงเรียน มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อต่าง ๆ สถานศึกษานำผลการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความสามารถของผู้เรียน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการให้บริการห้องสมุด โดยให้มีการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาดั้งแบบ ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา ระดับสูงในท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ อบรมให้ความรู้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พัฒนาการจัดทำสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (สาระที่ 3 การออกแบบและ

เทคโนโลยี สารที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ และสารที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ) ที่สอดคล้องกับความต้องการที่จะกำหนดสาระการเรียนรู้ในรายวิชาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มุ่งเน้นการจัดทำสาระการเรียนรู้โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม จัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและศักยภาพของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับองค์กรชุมชนและท้องถิ่น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ละขนาดให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น